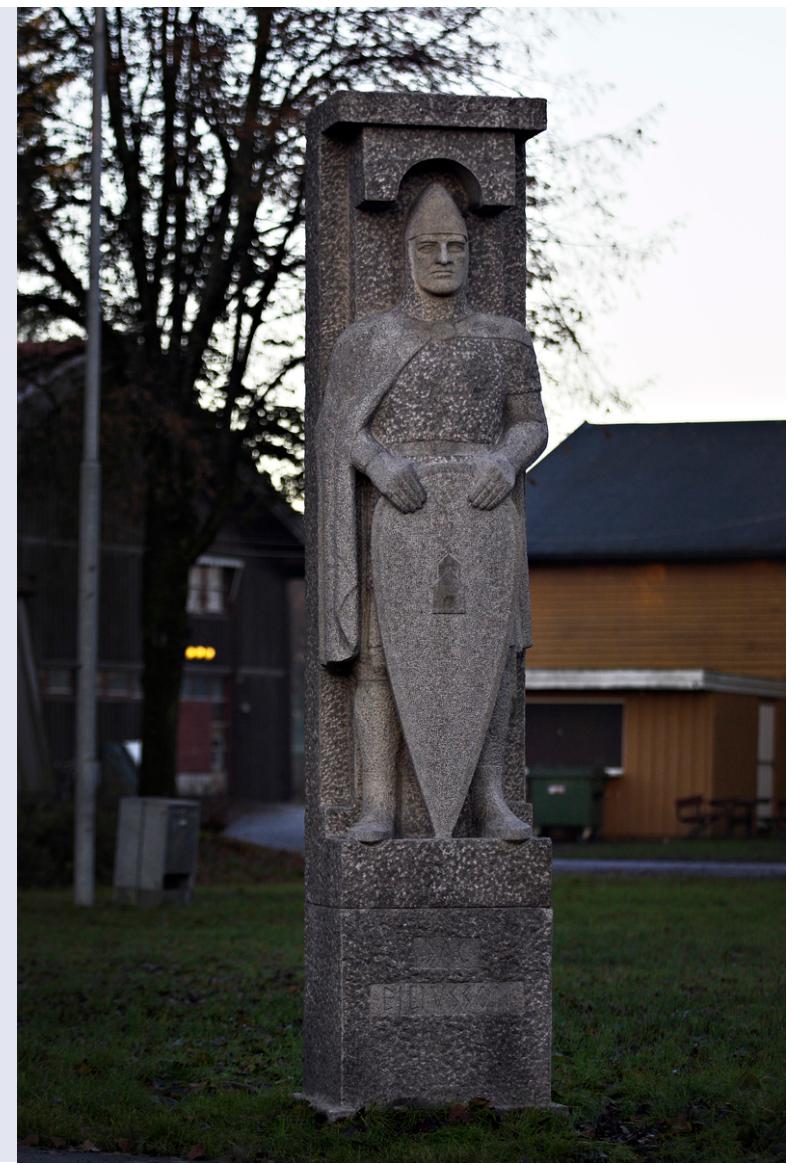

Dagsætta

Dag Eilivsson

Dag Eilivsson var en høvding som bodde på Bratsberg gård i Gjerpen. Han var antakelig født omkring år 1065, og døde omkring år 1125. Ikke mye er visst sikkert om han, men han er nevnt i kongesagaene. Han var en viktig lendmann (en som administrerte på vegne av kongen), og hans sønn Gregorius ble en av de mektigste mennene i Norge på 1100-tallet.

Dag dro på tokt til Irland med kong Magnus Berrføtt. Kongen falt, men Dag var en av de siste som forlot ham. Dag var med på flere ferder før han kom tilbake til Bratsberg. Da lot han bygge kryptkirken på Kapitelberget, og Gimsøy nonnekloster, hvor hans datter var abbedisse. Dag ble trolig gravlagt ved Gimsøy kloster. Klosteret ble et sentrum for makt og handel i lokalområdet. Han ble kjent for sin lojalitet og tapperhet.

Gregorius Dagsson

Gregorius Dagsson var lendmannen etter Dag og ble født rundt år 1120. Man spekulerer at Gregorius ble oppkalt etter en helgen med samme navn. Som arvesønnen av Dag ble han en mektig lokal hersker, som hadde store innvirkninger både på nasjonalt og lokalt nivå. Gregorius fokuserte hovedsakelig på nasjonal politikk, som førte til at flere lokale menn begynte å ta over rollene hans i Skien, som førte til en reform av lokale styreformer nasjonalt.

Gregorius var også en av de viktigste deltakerne i borgerkrigen, ved at han ledet en av sidene. Han var i praksis en ukronet konge og var kjent for å gå med en gullhjelm til tinget. Blant annet så skaffet han kirken mer makt i samfunnet. Gregorius falt i et slag mot kong Håkon Herdebrei. Han ble trolig gravlagt på Gimsøy kloster i likhet med sin far og mor.

Dagsætta sitt ettermæle

En konsekvens av at de historiske kildene rundt Dag og Gregorius er mangelfulle er at det kan bli mer spekulativt enn fakta når disse sentrale skikkelsene skildres. Det er for eksempel usikkert til hvilken grad hvor religiøse Dag og Gregorius faktisk var. Det er flere tegn på at de var religiøse, samtidig som det er minst like troverdig at Dag og Gregorius sine handlinger ble motivert av å oppnå mer makt og innflytelse.

Hvor mye innvirkning de hadde på lokalt og nasjonalt nivå er også usikkert. Noen historikere mener at de bidro mye på nasjonalt nivå, spesielt under borgerkrigen som raste i denne perioden. Samtidig er det usikkert til hvilken grad, siden store deler av hendelsene mest sannsynlig hadde utviklet seg uavhengig av deres innblanding. På lokalt nivå i Skien kan det hevdes at Dag og Gregorius sikret en vekst innenfor handel, økonomi, makt og populasjon.

Byggingen av klosteret var en enorm investering på den tiden. Gregorius' rolle nasjonalt i borgerkrigen kan også ha bidratt til å styrke lokaldemokratiet i Skien, siden han personlig ikke hadde tid til å forvalte området. På sett og vis reformerte han lokalpolitikken. Her kan man også argumentere for at en lignende reform av styresettet lokalt uansett ville foregått, på grunn av Skiens strategiske posisjon under denne perioden.

Kilder

Refsdal, F. (2004). Dagsætta - en høvdingeslekt på 1100-tallet i Grenland. Norgesforlaget.

Snorre: sagaene om Magnus Berrføtt, Magnus Blinde og Harald Gille, Magnussønnene, Haraldssønnene og Håkon Herdebreis

Refsdal, F. (2007). Vikingenes Grenland - En studie i Grenlands historie i merovingertid og vikingtid. Norgesforlaget.

Gundersen, T. (1998). Skien - knutepunkt for handel gjennom 1000 år. Forlaget Grenland.

Bergan H. Drøm og virkelighet bak klosterets murer. Norgesforlaget